

proti zdi

Lenhart Tapes
Dens
Glitterbeat, 2023

TEXT MICHAL PAŘÍZEK

FOTO GLITTERBEAT

HODNOCENÍ 89 %

Folklor má v zemích někdejšího východního bloku poměrně těžkou pozici. Někdejší režimy si z něj v totalitních dobách udělaly výkladní skříň kultury, čímž ho na dlouhou dobu diskvalifikovaly, v posledních letech se zase stává oblíbeným prostředkem obchodníků s národovectvím ve snaze o zachování autenticity a jedinečnosti. V nedávno skončených sněmovních volbách na Slovensku jsme toho byli svědky v přímém přenosu, otázkou zůstává, v jakém kroji se bude za necelé dva roky produčirovat Tomio Okamura. Je složité se vymanit ze zavedených rámců, podobné aktivity působí jako skoky proti zdi, leč výjimky samozřejmě existují. Viz dva roky starý projekt Liptov z katalogu Punctum Tapes, který umně propojil letité folklórní nahrávky se současnou elektronikou. Vladimír Lenhart, hlava a duše projektu Lenhart Tapes, na to jde trochu jinak, ale neméně efektivně. Někdejší lidovky ve spojení s kazetovým industriálem získávají úplně nový život.

Dens je teprve druhým oficiálním albem projektu, snahám o propojení lidových písní a zdi

zvuku, kterou staví prostřednictvím kvarteta letitých walkmanů, se ale Vladimír Lenhart vrací od konce nultých let. Navíc ve folklórním prostředí se pohybuje celý život. Vyrůstal ve slovenské diaspoře ve vsi Kovačica v autonomní oblasti Vojvodina, jeho dědeček Ján byl v padesátých letech velmi populárním interpretem lidových písní. Vladimír začínal s punkem, na konci devadesátých let spolu se svým bratrem působil v noisově industriální formaci Pamba a posléze propadl obskurním kazetovým nahrávkám, které podle vlastních slov začal kupovat „na kila“. V jeho přístupu se mísí snaha o zachování příslušnosti k rodné menšině, vášně kolektora a zároveň záliba ve nevlnivých industriálních zvucích. Autenticita pro něj není tak zásadní jako nastavení nového kontextu – v jeho produkci najdeme temné odstíny dubu, nahrávky východoasijských píšťal i tribálních perkusí z celého světa, drony i hrubé industriální plochy. V recenzi na první oficiální album Duets (2021) v chorvatském magazínu Ravno do dna Lenharta nazvali „Alem Jourgensenem balkánského etna“, což je okouzující, leč notně zkrácený příměr.

Dens přirozeně navazuje na dva roky starý debut a rozvíjí všechny taktiky na něm zachycené, podobně jako mechanismy ověřené desítkami koncertů. Kvarteto Lenhartových walkmanů splétá hutný taneční spodek, nad nímž čaruje zejména Tijana Stanković – zpěvačka, houslistka a v neposlední řadě také etnomuzikoložka či editorka Radia Beograd. Právě její znalosti změnily původně snad poněkud škodolibý projekt v něco „daleko upřímnějšího a čistšího“, jak přiznává v průvodním textu k novému albu sám Lenhart. První živá nahrávka projektu, vydaná

jak jinak než na kazetě, je datována již do roku 2011, Stanković s Lenhartem spolupracuje už od poloviny minulého dekády a přinesla mu nejen důležitou vědomostní kotvu, ale zároveň ho povzbuzovala k větší odvážnosti a radikalitě v rámci produkce i zvuku skladeb. Na albu Duets chyběla z důvodu tvůrčího pobytu v zahraničí, na Dens je její vliv klíčový, nejen proto, že její vokál uvádí hned šest z osmi skladeb alba. Zároveň se podílela i na rozšíření instrumentální stránky, kromě kazetových nahrávek a houslí najdeme na albu také saxofon, kytary nebo syntezátory.

Nahrávka je ohromně pestrá a eklektická, nové zpracování teskných slovenských lidových písní (Starala sa nebo úvodní Vodu brala) doplňují písně arménské nebo srbské. V Lenhartově chvíli až děšivé produkci – v podmanivě temném dubu Mejremo by se snadno našli The Bug nebo Lee „Scratch“ Perry – se toho děje tolik, že některé vrstvy odkryje až několikerý poslech. Vokály zpěvaček – kromě zmíněné Tijany Stanković se zde objevují ještě Svetlana Spajić nebo Zoja Borovčanin – jednou surfují na povrchu razantního doprovodu, jindy se mu úspěšně vzpouzejí. Nechybí skočné, byť rozhodně ne prvoplánové rytmy (Džamahirija nebo Kuje je dejčeno), závěrečná hymnická Starala sa působí jako velkolepý katarzní hymnus. Hutná, a někdy až komplikovaná produkce nijak neubírá syrovým lidovým nápěvům na autentičnosti, možná právě naopak. V rozhovoru s Milošem Hrochem pro magazín The Wire říká Lenhart, že majitel jednoho ze sarajevských klubů se o jeho produkci vyjádřil ve smyslu, že v ní slyší „zvuky války“.

